

**ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА СПЕЦІАЛЬНА ШКОЛА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Н А К А З

«28» серпня 2024 р.

м. Тернопіль

№182

**Про організацію роботи щодо
попередження і протидії булінгу (цькуванню)
у 2024/2025 н. р.**

На виконання Указу президента України від 25.05.2020 №195/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі», Закону України № 8584 від 18.12.2018 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо булінгу», Закону України «Про охорону дитинства», наказу МОН України від 28.12.2019 №1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 03.02.2020 за № 111/34394, листа МОН України від 13.04.2020 № 1/9-207 «Роз'яснення щодо застосування наказу МОН України від 28.12.2019 №1646», наказу МОН України від 26.02.2020 №293 «Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в закладах освіти», листа МОН України від 20.03.2020 № 6/480-20 «Про план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти», наказу МОН України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників з іншими органами та службами», листа МОН України від 14.08.2020 № 1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькування)», з метою створення безпечного освітнього середовища у закладі, запобігання вчинення дітьми проявів боулінгу, формування позитивних соціальних установок

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в освітньому закладі (Додаток 1).
2. Заступникам директора з навчальної і виховної роботи Гуку Ігорю Володимировичу та Мацейків Ользі Антонівні:
  - 2.1. Забезпечити виконання затвердженого Плану заходів.
  - 2.2. Запровадити комплексний підхід у сфері запобігання та протидії проявам булінгу, мобінгу.
  - 2.3. До 01.09.2024 довести до відома усіх учасників освітнього процесу про персональну відповідальність за випадки булінгу з їх боку чи спробу втаємничення таких випадків зі сторони учнів чи дорослих.
3. Затвердити:
  - 3.1. Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькуванню) в закладі (Додаток 2).

- 3.2. Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі (Додаток 3).
- 3.3. Зразок заяви про випадки булінгу (цькування) (Додаток 4).
- 3.4. Форму Журналу реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування) (Додаток 5).
- 3.5. Форму Журналу реєстрації рішень комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) (Додаток 6).

4. Створити постійно діючу комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) у складі:
Рудник Оксана Василівна, в. о. директора школи, **голова комісії**;
Мацейків Ольга Антонівна, заступник директора з виховної роботи, **заступник голови**;
Смачило Анна Вікторівна, практичний психолог, **секретар комісії**;
Гук Ігор Володимирович, заступник директора з навчальної роботи;
Коваленко Оксана Романівна, вчителька математики, голова ради трудового колективу;
Юськів Надія Ярославівна, медичний працівник;
Новаковський Анатолій Анатолійович, вчитель правознавства;
Олексюк Ростислав, батько учня.
Засідання комісії проводити у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування).

5. Практичному психологу та соціальному педагогу Смачило Анні Вікторівні:
  - 5.1. Регулярно проводити моніторинг безпеки та комфортності освітнього середовища шляхом опитування, анкетування та вжиття відповідних заходів.
  - 5.2. Постійно здійснювати психологічний супровід вихованців школи.
  - 5.3. Залучати до проведення просвітницької роботи представників служб у справах дітей, Національної поліції України, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, громадські, батьківські та молодіжні організації.
  - 5.4. Оприлюднити на інформаційному стенді телефони довіри.
  - 5.5. Запровадити консультаційні години, скриньку довіри з означеного питання.
6. Класним керівникам і вихователям школи:
  - 6.1. Постійно проводити просвітницьку роботу серед учнів і батьків з питань запобігання і протидії різного роду насильства та булінгу.
  - 6.2. негайно повідомляти керівника закладу про випадки булінгу учасниками або свідками якого вони стали, або підозрюють про його вчинення.
  - 6.3. Здійснювати контроль за поведінкою учнів на перервах і у позаурочний час відповідно до посадових обов'язків.
  - 6.4. Постійно залучати до співпраці батьківські комітети класів. При можливості використовувати допомогу батьків-спеціалістів правових органів у проведенні роботи з попередження порушення законів учнями.
  - 6.5. Щоденно аналізувати відвідування учнями школи, зберігати пояснювальні записки від батьків, довідки про причину відсутності учнів.
  - 6.6. Забезпечити участь учнів у заняттях гуртків і секцій.
7. Педагогу-організатору Грім Анжелі Богданівні організувати діяльність учнівського самоврядування.
8. Інженеру-програмісту Радчук Людмилі Миколаївні розмістити наказ на офіційному сайті школи.
9. Невідкладно інформувати департамент освіти і науки Тернопільської ОВДА про випадки булінгу та домашнього насильства.
10. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

В. о. директора

Оксана РУДНИК

З наказом ознайомлені:

Бірюкова Оксана Володимирівна	
Вінніченко Марія Дмитрівна	
Волошин Любов Федорівна	
Воробець Галина Володимирівна	
Гороховська Світлана Володимирівна	
Гуменна Тетяна Григорівна	
Єфимчук Лілія Андріївна	
Змійовська Галина Михайлівна	
Кашуба Олена Мирославівна	
Кобель Лідія Любомирівна	
Крицька Людмила Богданівна	
Мандзій Світлана Трохимівна	
Мацейків Ольга Антонівна	
Нестюк Оксана Петрівна	
Реник Наталія Петрівна	
Руденька Валентина Петрівна	
Самотіс Ольга Степанівна	
Супруневич Галина Михайлівна	
Юркевич Світлана Степанівна	
Банько Інна Іванівна	
Вальчак Наталія Володимирівна	
Возна Галина Василівна	
Гороховська Наталія Михайлівна	
Гречух Олег Володимирович	
Євстратова Олена Сергіївна	
Збаражська Оксана Михайлівна	
Ігнат Олена Володимирівна	
Каришин Галина Володимирівна	
Карпюк Олександра Василівна	
Коваленко Оксана Романівна	
Ковальчук Оксана Богданівна	
Краєвська Тетяна Георгіївна	
Кухарук Наталія Василівна	
Лемега Людмила Степанівна	
Литвин Галина Антонівна	
Міщенко Ярослава Іванівна	
Ненчин Ольга Ярославівна	
Николук Наталія Мирославівна	
Новаковська Уляна Анатоліївна	
Ониськів Наталія Петрівна	
Радчук Людмила Миколаївна	
Руда Галина Ярославівна	
Самуляк Лариса Володимирівна	
Севостьяніхіна Надія Степанівна	
Смачило Богдан Миколайович	
Співак Іванна Романівна	
Стахів Ярослав Ярославович	
Тищук Леся Зиновіївна	

Федчук Марія Володимирівна	
Чупровська Галина Володимирівна	
Шмир Леся Олександрівна	
Щур Лариса Олександрівна	
Грім Анжела Богданівна	
Смачило Анна Вікторівна	

Додаток 1
до наказу
Тернопільської спеціальної школи
Тернопільської обласної ради

28 серпня 2024 р. № 182

План заходів

щодо запобігання і протидії різного роду насильства та булінгу в учнівському середовищі Тернопільської спеціальної школи Тернопільської обласної ради у 2024/2025 навчальному році

№ з/п	Назва заходу	Цільова аудиторія	Термін виконання	Відповідальний
1.	Вивчити законодавчі документи, практики протидії булінгу (цькування).	Педагогічний колектив	Впродовж року	педагог соціальний, практичний психолог, педагогічний колектив
2.	Організувати механізми звернення та встановити інформаційні скриньки для повідомлень про випадки булінгу (цькування).	Педагогічний колектив; учні 1-12 кл.	Вересень, 2024	соціальний педагог, практичний психолог
3.	Забезпечити неухильне виконання педагогічними працівниками школи Конвенції ООН «Про права дитини», Закону України «Про охорону дитинства» законодавств України в галузі освіти в частині збереження фізичного, духовного, психічного здоров'я та поваги до людської гідності дитини.	Педагогічний колектив	Впродовж року	керівник школи
4.	Пропагувати під час освітнього процесу формування навичок здорового способу життя серед дітей та молоді, запровадження високої педагогічної культури, толерантного ставлення до дітей.	Педагогічний колектив	Впродовж року	педагог соціальний, практичний психолог, педагогічний колектив
5.	Забезпечити якнайшвидше виявлення сімей, в яких може виникнути реальна загроза вчинення насильства в сім'ї.	Педагогічний колектив; учні 1-12 кл.	Впродовж року	педагогічний колектив
6.	Залучати фахівців соціальних служб для проведення спільної профілактичної роботи серед дітей та молоді.	Учні 1-12 кл.	Впродовж року	педагог соціальний, практичний психолог
7.	Консультувати педагогічних працівників з питань протидії булінгу, з проблемних	Педагогічний колектив; учні 1-12 кл.	Впродовж року	педагог соціальний, практичний психолог

	ситуацій.			
8.	Брати участь у Всеукраїнських акціях щодо протидії булінгу.	Учні 5-12 кл.	Впродовж року	класні керівники 5-12 кл.
9.	Провести наради з питань профілактики булінгу (цькування) з усіма працівниками закладу.	Педагогічний колектив, працівники школи	Вересень, 2024	заступник директора з виховної роботи
10.	Провести батьківські збори у кожному класі на тему «Шкільний булінг. Якщо ваша дитина стала його жертвою».	Класні керівники 1-12 кл., батьки	Вересень, 2024	класні керівники 1-12 кл.
11.	Публікувати на сайті школи правила поведінки здобувачів освіти в закладі освіти, план заходів, спрямованих на запобігання булінгу (цькування), порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування), порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу.		Вересень, 2024	Педагог соціальний
13.	Провести тренінгове заняття «Профілактика булінгу в учнівському середовищі».	5-12 кл.	Листопад, 2024	практичний психолог
14.	Надавати поради «Як допомогти дітям упоратися з булінгом».	1-12 кл.	Впродовж року	класні керівники, вихователі
15.	Проводити години спілкування на тему: «Кібербулінг».	7-12 кл.	Впродовж року	класні керівники, вихователі
16.	Розробити та задіювати корисні правила-поради для профілактики і подолання кібер-булінгу.	7-12 кл.	Впродовж року	заступник директора з виховної роботи, практичний психолог, за участю представників кіберполіції
17.	Організувати перегляд відеопрезентацій «Булінг в школі. Як його розпізнати», «Кібербулінг або агресія в інтернеті: Способи розпізнання і захист дитини».	5-12 кл.	Листопад-грудень 2024	педагог-організатор, класні керівники, вихователі, практичний психолог
18.	Надавати поради батькам щодо зниження ризику булінгу та кібербулінгу для своєї дитини.	Батьки	Грудень 2024	практичний психолог, класні керівники, вихователі

19.	Проводити міні-тренінги "Як навчити дітей безпечної поведінки в Інтернеті".	2-4 кл.	Впродовж року	вихователі, класні керівники
20.	Провести Бесіда-тренінг «Віртуальний терор: тролінг і кібербулінг».	6-12 кл.	Квітень, 2025	практичний психолог, вихователі
21.	Облаштувати консультативний пункт «Скринька довіри».	1-12 кл.	Постійно	Практичний психолог
22.	Розміщувати на інформаційних стендах з питань правового виховання.	1-12 кл.	Постійно	практичний психолог
23.	Здійснювати спільні заходи з представниками Національної поліції, кіберполіції, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, громадських та молодіжних організацій.	1-12 кл.	Впродовж року (за спільними планами)	заступник директора з виховної роботи, практичний психолог

28 серпня 2024 р. № 182

ПОРЯДОК
подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв
про випадки булінгу (цькування) в закладі

Загальні питання

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», наказу МОН України від 28.12.2019 №1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти».

2. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування).

3. Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, працівники та педагогічні працівники закладу, інші особи.

4. Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.

5. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

- ✓ булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого
- ✓ Типовими ознаками булінгу (цькування) є:
  - систематичність (повторюваність) діяння;
  - наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
  - дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Подання заяви про випадки булінгу (цькуванню)

1. Здобувачі освіти, працівники та педагогічні працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб зобов'язані повідомляти керівнику закладу.

2. Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу (цькування) (далі – Заява).

3. Заяви, що надійшли на електронну пошту закладу отримує секретар друкарка, яка зобов'язана терміново повідомити керівника закладу та відповідальну особу.

4. Прийом та реєстрацію поданих Заяв здійснює відповідальна особа, а в разі її відсутності – особисто керівник закладу.

5. Заяви реєструються в окремому журналі реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування).
6. Форма та примірний зміст Заяви оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.
7. Датою подання заяв є дата їх прийняття.
8. Розгляд Заяв здійснює керівник закладу з дотриманням конфіденційності.

Відповідальна особа

1. Відповідальною особою призначається працівник закладу освіти з числа педагогічних працівників.
2. До функцій відповідальної особи відноситься прийом та реєстрація Заяв, повідомлення керівника закладу.
3. Відповідальна особа призначається наказом керівника закладу.
4. Інформація про відповідальну особу та її контактний телефон оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

1. За результатами розгляду Заяви керівник закладу видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб.
2. З метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.
3. Для прийняття рішення за результатами розслідування керівник закладу створює комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – Комісія) та скликає засідання.
4. Комісія створюється наказом керівника закладу.
5. До складу комісії можуть входити педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, керівник закладу та інші заінтересовані особи.
6. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.
7. Якщо Комісія визначила що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то керівник закладу освіти зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей.
8. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що керівник закладу освіти має повідомити постраждалого.
9. Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.
10. Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службу у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).
11. Батьки зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

Терміни подання та розгляду Заяв

1. Заявники зобов'язані терміново повідомляти керівнику закладу про випадки булінгу (цькування), а також подати Заяву.
2. Рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом 1 робочого дня з дати подання Заяви.

3. Розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 3 робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.

4. За результатами розслідування протягом 1 робочих дня створюється Комісія та призначається її засідання на визначену дату але не пізніше чим через 3 робочих дні після створення Комісії.

5. Керівник закладу зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей про кваліфікований Комісією випадок булінгу (цькування) протягом одного дня.

Додаток 3
до наказу
Тернопільської спеціальної школи
Тернопільської обласної ради

28 серпня 2024 р. № 182

ПОРЯДОК
реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі

Загальні питання

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».
2. Цей Порядок визначає процедуру реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі.

Реагування на доведені випадки булінгу

1. На основі рішення комісії з розгляду випадків булінгу (цькування), яка кваліфікувала випадок як булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, керівник закладу:
  - повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
  - забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування) (далі – Заходи).
2. Заходи здійснює соціальний педагог у взаємодії з практичним психологом закладу освіти та подає на затвердження керівнику закладу.
3. З метою виконання Заходів запроваджувати консультаційні години у практичного психолога і педагога соціального, створювати скриньки довіри, оприлюднювати телефони довіри.

Відповідальність осіб причетних до булінгу (цькування)

1. Відповідальність за булінг (цькування) встановлена статтею 173⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення такого змісту:

"Стаття 173⁴. Булінг (цькування) учасника освітнього процесу

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку".

Додаток 4
до наказу
Тернопільської спеціальної школи
Тернопільської обласної ради

28 серпня 2024 р. № 182

В. о. директора
Тернопільської спеціальної школи
Тернопільської обласної ради
Оксані РУДНИК

(прізвище, ім'я, по батькові заявника)

(адреса проживання)

(контактний телефон)

ЗАЯВА

Зміст заяви викладається довільно.

В заяві повідомляється про випадки булінгу (цькування), а саме: обставини, місце, час та яким чином здійснювався булінг (цькування).

Зазначаються відомості про потерпілого (жертви булінгу), кривдника (булера), спостерігачів (за наявності).

(дата)

(підпис)

Додаток 5
до наказу
Тернопільської спеціальної школи
Тернопільської обласної ради

28 серпня 2024 р. № 182

ЖУРНАЛ
реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування)

№ з/п	Дата прийняття заяви	Прізвище, ім'я, по батькові заявника (здобувач освіти, батьки, законні представники, педагогічний працівник, інші особи)	Контактна інформація заявника (адреса проживання, телефон)	Короткий зміст заяви	Прізвище, ім'я, по батькові та посада особи, яка прийняла заяву

Додаток 6
до наказу
Тернопільської спеціальної школи
Тернопільської обласної ради

28 серпня 2024 р. № 182

ЖУРНАЛ
реєстрації рішень комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

№ з/п	Дата засідання комісії	Номер рішення	Рішення та рекомендації комісії	Прізвище, ініціали та посада членів комісії	Підписи членів комісії